

Praktik

inom Klasslärarutbildningen

Att växa till
lärare

**Praktikhandbok för läsåren 2024-25,
godkänd av ämnesansvarig Fredrik Rusk, 20.6.2024.**

Översikt: Praktik i klasslärarutbildningen

Praktik / praktikinslag inom kandidatstudierna	Nivå	Tidsläggning	Skola
Didaktik I, 5 sp Innehåller verksamhetsförlagda uppgifter i form av åhörandepraktik 1 dag i åk 7-9/gymnasium 1 vecka i åk F-6	Grundstudier	studieår 1 P2-P3	Vasa övningsskola Fältskola
Förskole- och nybörjarundervisning, 5 sp Innehåller verksamhetsförlagda uppgifter i form av åhörandepraktik och egen undervisning (3 dagar)	Grundstudier	studieår 1 P3	Vasa övningsskola
Praktik I: Grundläggande praktik, 5 sp	Grundstudier	studieår 2 P3-P4	Vasa övningsskola
Praktik II: Fältpraktik, 5 sp	Ämnesstudier	studieår 3 P1-2	Fältskola

Praktik inom magistersstudierna	Nivå	Tidsläggning	Skola
Praktik III: Ämnespraktik, 5 sp	Fördjupade studier	studieår 4 P1-2	Vasa övningsskola
Praktik IV: Avslutande praktik, 5 sp	Fördjupade studier	studieår 5 P1, P3 eller P4	Vasa övningsskola

Valfri praktik, 5 sp	Valfria studier	Studieår 4-5	Fältskola
-----------------------------	-----------------	--------------	-----------

Uppläggning av praktik i klasslärarutbildningen

I ljuset av lärarutbildningens särskilda uppdrag (att värna om att barn och unga enbart träffar på sådana lärare som är på vetenskaplig grund behöriga) är praktikkursernas uttryckliga mening att bidra till utvecklingen av studerandes pedagogiska kompetens (vetenskaplig och empirisk grundad kunskap) genom teoretiska studier, handledda arbetsuppgifter och reflektioner. Utbildningens mål är att praktikkurserna ska förse blivande behöriga lärare med en kunskap som ger dem verktyg att veta varför de klarar sig bra i klassrummet och att stödja dem i att med forskningens hjälp självreflexivt utveckla sitt lärarskap. Praktiken utgör därmed en väsentlig del av en lärarstuderandes kvalificering till professionell lärare. Strävan är att de praktik- och teoriorienterade inslagen i praktikperioderna inom klasslärarutbildningen på ett optimalt sätt koordineras. Med praktik avses utöver undervisning även övrigt lärararbete (exempelvis tolkning och tillämpning av läroplaner, av lärarprofessionens etiska och sociala karaktär, skolledning, läsårsplanering, samarbete, administration och samarbete hem och skola). Praktiken innefattar även deltagande i seminarier samt rapportering.

Praktikperioderna är fördelade på *Praktik I: Grundläggande praktik* (5 sp), *Praktik II: Fältpraktik* (5 sp), *Praktik III: Ämnespraktik* (5 sp) och *Praktik IV: Avslutande praktik* (5 sp). Fältpraktiken genomförs vid en svenskspråkig fältskola i Finland, och de övriga praktikperioderna är förlagda till Vasa övningsskola. Dessutom erbjuds möjlighet att inom valfria studier genomföra en *Valfri praktik* om 5 sp. En studiepoäng (1 sp) omfattar 27 h arbete för den studerande.

De praktikkurser som uttryckligen genomförs vid en övningsskola lägger särskilt fokus på att under handledning ge studeranden chans att utveckla sitt egna personliga lärarskap i ständig dialog med pedagogisk teori och vetenskaplig kunskap. Fältpraktiken öppnar möjligheten att lära känna andra skolkontexter och skolkulturer, och kan därför med fördel genomföras i andra skolor.

Anmälan till praktikperioderna sker både via studieverktyget Peppi och kompletterande uppgifter ges via specifik E-blankett. Den studerande ansvarar med hjälp av egenläraren för att kraven på förkunskaper för respektive praktik är uppfyllda. En dokumentationsblankett (praktikpass) inlämnas efter periodens slut. Varje praktikperiod utvärderas med fokus på att genom systematisk reflektion förbinda teori och vetenskaplig kunskap till den egna utvecklingen som lärare och på det som anges i beskrivningen av respektive praktikperiod.

Praktiken dokumenteras i en rapport och den studerande beskriver utvecklingen av sin egen läraridentitet. Fokus varierar och syftet är att den studerande identifierar sitt eget lärande, utvecklar förmågan till självreflektion och synliggör progressionen. Rapporteringen kan utgöra underlag för praktikdiskussioner.

Praktikperioderna utgör en vital del av huvudämnet pedagogik med lärarinriktning. I de teoretiska kurserna ges studerandena möjlighet att kommunicera och argumentera för att därigenom förbereda sig för de krav på muntlig framställningsförmåga som en professionell lärare ställs inför och som studerandena förväntas utveckla under praktikperioderna. Handledarnas kompetens utvecklas genom handledarutbildning för nya handledare och återkommande fortbildning för erfarna handledare.

Alla lärarstuderande som antagits 2012 eller senare och som förutsätts arbeta med minderåriga ska visa upp ett utdrag ur straffregistret innan praktikperioden påbörjas (i enlighet med Universitetslag 558/2009, 43 §). Straffregisterutdraget beställs i god tid före praktikperioden inleds, en gång under studerandes kandidatstudier och en gång under magisterstudierna. Utdraget granskas av studierådgivare/praktikkoordinator, och är giltigt i 6 månader. Mer information finns på fakultetens intranät och ges även i samband med praktikperioderna.

Handledning (Obs! sid. 4-5 under revidering)

Faser i handledningen

Målet för utbildningspraktiken är att vara ett stöd för den blivande lärarens egna professionella utveckling. Handledning är ett viktigt redskap i den utvecklingen. Handledning kan struktureras som en process i olika faser, vilket beskrivs i nedanstående text.

Den **information** som går ut till den studerande före praktiken

- ger tydlig och informativ stoffbeskrivning
- ligger i nivå med syftet för perioden
- innehåller uppgifter om lektionstider och -plats
- anvisar läromedel och annat undervisningsmaterial
- innehåller uppgifter om undervisningsgruppen
- ger förslag till handledningstider
- innehåller övrig nödvändig information

Förhandledningsfasen

Handledare och studerande träffas innan den studerandes undervisning vidtar. Det första mötet, vilket handledaren kallar till, är viktigt. Handledare och studerande skapar ett ömsesidigt förtroende och får till stånd en god relation.

Vid förhandledningen får den studerande möjlighet att presentera sina idéer och tankegångar. Den studerande uppmuntras att fråga och fundera. Ibland är det svårt för den studerande att kunna ställa viktiga och riktiga frågor i detta tidiga skede av praktiken. Då är handledaren medplanerare och beredd att dela med sig av sina erfarenheter och sin kunskap inom området.

Genomförandefasen

Den studerande planerar noggrant och presenterar planeringen för handledarna. Det är viktigt att på förhand kontrollera teknik och ha med sig nödvändigt material.

Då den studerande undervisar är det viktigt att den närvarande handledaren är intresserad och observant, inte avbryter den studerande, och finns som stödperson vid behov.

Analys- och efterhandledningsfas

Efter hållen lektion får den studerande själv kommentera sin undervisning men får också ta del av handledarens analys. Tillräckligt med tid anslås för lektionsanalysen; kan analystillfället inte ordnas i nära anslutning till själva lektionen är det ändå viktigt med en kort bekräftande kommentar. Viktigt är att analysen innehåller såväl uppmuntran och beröm som kritisk reflektion. Den studerande har framförallt rätt till konstruktiv återkoppling.

Lektionsanalysen övergår ofta i efterhandledning. Efterhandledning är en naturlig fortsättning inför en ny lektion. Optimal efterhandledning sker utifrån reflektioner och observationer som den studerande och handledaren gör under och efter genomförd lektion.

I samband med lektionsanalysen och efterhandledningen kan man aktualisera följande områden:

- ämne och ämnesinnehåll
- ämnesdidaktiska frågor
- metodiska frågor
- läroplansaspekter
- språk och kommunikation
- allmäntdidaktiska frågor
- socialt samspel
- relationsaspekter
- generella yrkesaspekter

Utvärderingsfasen

Utvärderingen utgör en sammanfattning av praktiken och bidrar till att utveckla den studerande i sin blivande yrkesroll. Det är därför viktigt att bägge parter känner till syftet för respektive praktikperiod för att veta vad som ska utvärderas och vilka kriterier som ligger till grund för utvärderingen.

Utvärderingen tar i regel fasta på följande faktorer:

- planering
- genomförande
- analys och utvärdering
- den egna utvecklingen
- den studerandes olika syner och uppfattningar

Den studerande dokumenterar och rapporterar praktiken.

Bedömning av praktik

All praktik bedöms i skalan godkänd – underkänd. Bedömningsskalan speglar insikten i att varje lärarstuderande är annorlunda och har olika förutsättningar för att utveckla sin professionalitet. En vitsordskala skulle medföra nödvändigheten att vikta vissa förmågor framom andra. Det är inte ändamålsenligt med tanke på att alla lärare har olika styrkor och svagheter, men också med tanke på att alla lärare ständigt kan och behöver utvecklas professionellt. Lärandemålen i praktikkurserna börjar därför inte från en viss definierad kunskapsnivå och är på sätt och vis aldrig helt avslutade. Här handlar det om insikten att alla alltid borde sträva efter att vara så bra som möjligt. Ansvaret inför barnet och den unga människan medför ett uppdrag att kontinuerligt arbeta med sig själv för att bli ännu bättre lärare för eleverna.

I beskrivningarna av varje enskild praktikperiod anges lärandemål och mer preciserat vilka krav som ställs. Inom ramen för godkänd praktik krävs att den studerande närvarar under hela praktiktiden. Praktiken omfattar praktikveckorna vid skolan samt förberedande samplanering, information, handledning och seminarier. För att praktikperioden ska vara godkänd bör den godkännas av både FPV-handledare och övningsskolans/fältskolans handledare.

Under varje praktikperiod förutsätts att den studerande förutom att ha fullgjort praktiken som helhet, visat:

- tydliga framsteg i enlighet med syftet
- förmåga att skapa ett gott socialt klimat i klassen
- engagemang beträffande undervisning och lärarroll
- ämneskunskaper och färdigheter
- samarbetsförmåga gentemot medstuderande och handledare
- förmåga att använda ett gott språk i tal och skrift samt utveckla ett professionellt språkbruk

Under handledningsprocessen och vid utvärderingsdiskussionerna medvetandegörs studerande om förtjänster och brister i undervisningen i relation till lärandemålen. Om det finns uppenbara brister gällande den studerandes undervisning och uppfyllandet av lärandemålen underkänns praktiken. Berörda handledare ansvarar för att i god tid vidta åtgärder (i första hand genom diskussion och handledning) i fall där studerande riskerar att inte kunna godkännas. Om den studerande trots dessa åtgärder inte uppfyller lärandemålen, kompletteras eller underkänns praktiken (på basis av givna motiveringar).

Icke godkänd prestation innebär att praktikperioden kompletteras eller genomförs i sin helhet på nytt vid tidpunkt som anses ändamålsenlig. Ifall praktiken fortfarande är underkänd, hänvisas studerande till examinator för en diskussion om fortsatt förfarande.

Se även SORA-lagstiftningen: <https://abofi.sharepoint.com/sites/intra-om-oss/SitePages/Regler-och-styrdokument.aspx#regler%2c-anvisningar-och-handb%C3%B6cker>

Didaktik 1 för klasslärare (inkluderar praktikinslag)

Nivå: Grundstudier

Omfattning: 5 sp

Kurskod: LP00BQ36

Innehåll:

Centrala begrepp inom didaktiken: läroplan, undervisningsmetoder och arbetssätt, bedömning.

En del av kursen genomförs som åhörarpolitik vid en fältskola samt vid Vasa övningsskola. Arbetet med en praktikmapp inleds.

Lärandemål och allmänfärdigheter:

Att studerande får inblick i ett lärarperspektiv på undervisning, tillägnar sig centrala begrepp inom didaktiken och utvecklar beredskap och förmåga att analysera och förstå lärararbetets komplexitet.

Efter genomgången kurs förväntas studerande uppvisa grundläggande kunskap om undervisning genom att

- redovisa för didaktiska grundfrågor i planeringen av undervisning,
- använda och reflektera kring läroplanen som grund för lärararbete,
- reflektera över lagstiftning som grund för läraruppdraget,
- beskriva och analysera lärararbetets komplexitet,
- observera, beskriva och reflektera över lärararbetet vid en fältskola,
- identifiera och analysera pedagogisk användning av läromedel och digitala hjälpmedel i undervisning,
- börja dokumentera och reflektera kring sin professionella utveckling under praktikperioder med stöd av en praktikmapp.

Allmänfärdigheter:

- didaktisk medvetenhet vid lärarens planeringsarbete,
- digital kompetens med tanke på undervisning,
- reflektiv förmåga utgående från praktikobservationer.

Undervisningsformer: Föreläsningar och gruppövningar, 5 dagar åhörarpolitik vid en fältskola samt en dag åhörarpolitik vid Vasa övningsskola 7-9 och gymnasiet

Praktikinslag:

Avsikten är att studerande tidigt under studierna ska få en inblick i lärarens arbete, och på detta sätt få möjlighet att konkret förankra studierna i skolvardagen. Vid kursstarten ges information om kursens uppläggning inklusive åhörandepraktik. Studerande kontaktar därefter i god tid en svenskspråkig F-6 fältskola i Finland (ej Vasa övningsskola) med förfrågan om att få komma och åhöra undervisning under en veckas tid (5 vardagar). Studerande ska i mån av möjlighet följa arbetet i flera klasser och årskurser. Under praktikdagarna ska studerande stifta en första bekantskap med planering av undervisning och förstå läroplanens betydelse för planering. Under åhörandepraktiken ska studerande reflektera över och rapportera givna temaområden. Muntlig presentation och gruppdiskussioner hålls vid fakulteten efter åhörandepraktiken.

Förskole- och nybörjarundervisning (inkluderar praktikinslag)

Nivå: Grundstudier

Omfattning: 5 sp

Kurskod: 641203.0

Innehåll:

Ge studerande tydlig insikt i innehåll kring det som är starkt i fokus i förskole- och nybörjarundervisningen. Studenten får ta del av förskoleundervisningens uppdrag och organisationsformer. Studenten får kännedom om förskoleundervisningens pedagogik genom att få kunskap om hur lärområden kan planeras och genomföras utifrån läroplanens mål. Kursen bygger på tre delar: (1) lek, kreativitet och barns erfarenheter som grund för lärande, (2) läs- och skrivutveckling och (3) utveckling av matematiska färdigheter. Fokus ligger, mer brett, på barns perspektiv, rättigheter, erfarenheter och grundläggande färdigheter i förskola och skola samt i övergången mellan förskola och skola.

Lärandemål:

Efter genomgången kurs förväntas studerande kunna:

- analysera och reflektera över hur den sociomateriella lärmiljön bidrar till att skapa trygghet, rutiner och tydliga förväntningar i förskole- och nybörjarundervisning
- redogöra för huvuddragen i språklig medvetenhet samt läs- och skrivutveckling hos barn i åldern 6–8 år
- redogöra för huvuddragen i det matematiska tänkandet och utvecklingen av matematiska färdigheter hos barn i åldern 6-8 år
- reflektera och analysera lek, kreativitet och barns erfarenheter som grund för lärande
- redogöra för förskoleundervisningens syfte och organisation samt hur lärområden kan skapas i förskoleundervisningen utifrån läroplanens mål
- ha förståelse för barns rättigheter och grundläggande färdigheter kopplat till demokrati samt identitets- och kunskapsutveckling

Allmändefärdigheter:

- Teoretiskt kunnande
- Praktiskt kunnande
- Förmåga att lära sig och tillägna sig nytt
- Undervisningsfärdigheter
- Kännedom om lagstiftningen
- Förmåga att leda eget arbete/ta egna initiativ
- Problemlösningsfärdigheter
- Samarbetsförmåga

Undervisningsformer: Föreläsningar och övningar. Kursen innehåller en VÖS-förlagd del.

Praktikinslag:

I kursen ingår tre heldagar praktik vid Vasa övningsskola (grupper om ca 5 studerande per klass). Innan praktiken påbörjas deltar studerande i ett gemensamt informationstillfälle. Studerande deltar i klassens arbete och håller egen undervisning i par/grupp. Under ett avslutande temaseminarium diskuteras nybörjarundervisning ur olika synvinklar.

Praktik I: Grundläggande praktik

Nivå: Grundstudier

Omfattning: 5 sp

Kurskod: 641205.0

Undervisningsprocessen
i fokus

Innehåll:

Pedagogiskt ledarskap med fokus på fostran och interaktion
Professionellt språkbruk och elevers språkliga utveckling
Planering, genomförande och utvärdering av undervisning i relation till läroplanen, didaktiska perspektiv och den enskilda elevens lärande
Metoder och arbetssätt
Samverkan med handledare och medstudenter
Fortlöpande handledning

Lärandemål och allmänfärdigheter:

Efter genomgången praktik förväntas den studerande:

- ha uppvisat en förmåga att inta ett lärarperspektiv
- ha utvecklat sitt pedagogiska ledarskap genom att uppvisa grundläggande färdigheter i att fostra och interagera med elever, samt i att identifiera den enskilda elevens behov
- ha kunnat visa prov på ett professionellt språkbruk i planering och undervisning
- ha visat prov på förmåga att stöda elevernas språkliga utveckling genom att beakta denna i planering och undervisning
- ha uppvisat grundläggande kunskaper i planering och genomförande av undervisning med fokus på val av ändamålsenliga metoder och arbetssätt
- i planering och undervisning ha synliggjort läroplanens mål och kompetensområden samt ha formulerat lärandemål för eleverna
- ha tillämpat någon form av bedömning av elevernas lärande
- ha analyserat olika aspekter av sina lärarfärdigheter under fortlöpande handledning och visat prov på professionsutveckling genom att införliva dessa insikter i det fortsatta arbetet
- skriftligt och muntligt ha beskrivit den egna utvecklingen ur olika pedagogiska perspektiv med fokus på didaktiska aspekter
- ha uppvisat förmåga att samverka med medstudenter och handledare i planering, genomförande och utvärdering av undervisning

Undervisningsformer: Fyra kalenderveckor praktik vid Vasa övningskola, andra studieårets vårtermin (lå 2024-25: v.10-13). Praktiken genomförs som närstudier. Information, samplanering och handledning samt ett temaseminarium hålls under v.8.

Examinationsformer: Genomförd och godkänd praktik

Anmälan och övrig information

Anmälan till praktikperioden sker både via studieverktyget Peppi och kompletterande uppgifter ges via specifik E-blankett. Studieutdrag med tillräckliga förkunskaper inlämnas till egenläraren på anvisad tid.

Studierande som förutsätts arbeta med minderåriga ska visa upp ett straffregisterutdrag innan praktiken påbörjas (i enlighet med Universitetslag 558/2009, 43 §) en gång under sina kandidatstudier.

Förkunskapskrav:

Godkända kurser inom *Grundstudier i pedagogik* (lära-riktning), minst 15 sp

Godkända kurser inom *Grundskolans ämnen och ämneshelheter* (totalt minst 20 sp)

Den studerande ansvarar för att kraven på förkunskaper är uppfyllda.

Anknutna kurser:

Grundstudier i pedagogik (lära-riktning)

Kurser inom Grundskolans ämnen och ämneshelheter

Upplägg:

Under praktiken följer den studerande aktivt med och assisterar undervisning i klassen samt planerar och genomför lektioner (både i grupp och individuellt). Studerande prövar olika metoder och arbetssätt. I planeringen skall framgå vilken specifik roll de olika studerandena har vid genomförandet av lektionerna. När studerande samarbetar i grupp tar självreflektionen sin utgångspunkt i den respons som de övriga studerandena i gruppen ger.

Antal egna lektioner är 20, bestående av:

- sekvenslektioner i grupp: två sekvenser omfattande (6-)8 lektioner, om möjligt en sekvens ur vardera ämneshelheten
- individuella lektioner: 4-8 lektioner

Ämnesdidaktiker vid FPV introducerar, ger förhandledning i grupp och fokuserar på lektions- och sekvensplanering. Ämnesdidaktiker för didaktiska samtal med studerande, följer med hur praktiken fortskrider vid två lektionstillfällen per grupp och bedömer praktiken efter en slututvärderingsdiskussion.

Vasa övningsskola ger information inför praktiken och övningsskolans handledare ger innehåll, lektionstider samt övrig praktisk information. Studerandena handleds i grupp och enskilt. VÖS-handledarna utvärderar och bedömer praktiken, samt godkänner rapporteringen när praktiken avslutas. Studerandenas individuella lektioner handleds enbart av handledarna vid Vasa övningsskola.

Under praktikens gång ska studerandena observera och analysera vissa specifika temaområden. Studerandena deltar i två temaseminarier vilka handhas av Vasa övningsskola. Temadiskussionerna utgår från praktikens målsättningar och innehåll.

Aktiv medverkan och delaktighet i klassens arbete är nödvändigt för att lära känna eleverna och praktikklassens rutiner samt sådant som i övrigt hänför sig till lärande och fostran i klassen. Dessutom skall den studerande vid behov följa upp och allmänt stöda elever som t ex varit frånvarande.

Utvärdering och bedömning:

Handledarna analyserar och utvärderar praktikperioden muntligt med studerandegruppen. Praktiken bedöms, med utgångspunkt i lärandemålen, både av handledarna vid Vasa övningsskola och av ämnesföreträdarna vid fakulteten. Studerande rapporterar och utvärderar praktikperioden elektroniskt.

Arbetsbelastning: 5 sp, studerandes arbetsinsats omfattar 135h

- information	2 h
- planering i grupp och enskilt	54 h
- åhörande och medhjälp	16 h
- lektioner i grupp	12-16 h (2 sekvenser a´6-8 h)
- individuella lektioner	4-8 h
- temaseminarier	3 h
- handledning, gruppdiskussioner, didaktiska samtal	25 h
- redovisning av praktiken och reflektion över hur lärandemålen för praktiken uppnåts	<u>15 h</u>
	135 h

Praktik II: Fältpraktik

Nivå: Ämnesstudier
Omfattning: 5 sp
Kurskod: 641214.0

Lärarens arbete och skolans verksamhet i fokus

Innehåll:

Pedagogiskt ledarskap med fokus på fostran och interaktion
Professionellt språkbruk med fokus på språkmedvetet, språkstödjande och språkutvecklande arbete
Skolans verksamhetsområden och lärarens mångfacetterade uppdrag
Planering, genomförande och utvärdering av undervisning i relation till läroplanen, didaktiska perspektiv och den enskilda elevens lärande
Lokalt läroplansarbete
Specialundervisning och elevvård
Samverkan med handledare
Fortlöpande handledning

Lärandemål och allmänfärdigheter:

Efter genomgången praktik förväntas den studerande:

- ha utvecklat sitt pedagogiska ledarskap genom att uppvisa goda färdigheter i att fostra och interagera med elever, samt i att identifiera den enskilda elevens behov
- ha utvecklat sitt professionella språkbruk genom att ha redogjort för observationer och reflektioner kring språkmedvetet, språkstödjande och språkutvecklande arbete
- ha kunnat beskriva skolans verksamhetsområden och lärarens mångfacetterade uppdrag
- ha uppvisat goda kunskaper i planering, genomförande och utvärdering av undervisning
- i planering och undervisning ha synliggjort läroplanens mål och kompetensområden samt ha formulerat lärandemål för eleverna
- ha tillämpat någon form av bedömning av elevernas lärande
- ha fått en grundläggande förståelse för fältskolans lokala läroplan genom kunna beskriva dess uppbyggnad och fokusområden
- ha redogjort för hur specialundervisningen och elevvården anordnas och genomförs i fältskolan
- ha beskrivit elevgruppens sociala samspel med fokus på möjligheter och utmaningar
- ha beskrivit hur samarbetet mellan hemmen och fältskolan genomförs
- ha analyserat olika aspekter av sina lärarfärdigheter under fortlöpande handledning och visat prov på professionsutveckling genom att införliva dessa insikter i det fortsatta arbetet
- ha uppvisat förmåga att samverka med handledare i planering, genomförande och utvärdering av undervisning

Undervisningsformer:

Fyra kalenderveckor fältpraktik i årskurs F-6, under det tredje studieårets hösttermin (läsåret 2024-25: v. 43-46). Praktiken genomförs som närstudier i svenskspråkig skola i Finland.

Examinationsformer: Genomförd och godkänd praktik

Anmälan och övrig information:

Anmälan till praktikperioden sker både via studieverktyget Peppi och kompletterande uppgifter ges via specifik E-blankett. Studieutdrag med tillräckliga förkunskaper inlämnas till egenläraren på anvisad tid.

Praktik II: Fältpraktik kan ev. tillgodoräknas ifall den studerande arbetat ett år sammanhållen tid som klasslärare i Finland. Anhållan inlämnas till studierådgivaren för klasslärarutbildning. Om anhållan godkänns ska den studerande lämna in en praktikrapport över tidsperioden.

Studerande som antagits 2012 eller senare och som förutsätts arbeta med minderåriga ska visa upp ett straffregisterutdrag innan praktiken påbörjas (i enlighet med Universitetslag 558/2009, 43 §) en gång under sina kandidatstudier.

Anknutna kurser: Didaktik II
Specialpedagogik och inkludering

Förkunskapskrav:

- Godkända kurser inom *Grundstudier i pedagogik* (lärarinriktning) inklusive Praktik I (minst 25 sp)
- Godkända kurser inom *Grundskolans ämnen och ämneshelheter* (minst 35 sp)

Upplägg:

Ansvarig lärare i pedagogik informerar studerande om praktikens mål, innehåll och uppläggning. Den studerande bekantar sig med skolans verksamhet under fyra hela kalenderveckor. Detta innebär att följa med både undervisning och annan verksamhet, aktivt delta och assistera i undervisningssituationer. I samråd med fälthandledaren planerar och genomför studerande 15 lektioner samt utför uppgifter i anslutning till skolsamfundets övriga verksamhet. Praktiken genomförs som heldagsverksamhet och den studerande förväntas fungera som ledare och förebild, samt skapa en god kontakt med eleverna. Den handledande läraren för fältpraktiken ska vara behörig, och ska helst ha genomgått handledarutbildning.

Den studerande och fälthandledaren väljer tillsammans undervisningsämnen/ämneshelheter så att bredden i klasslärarens arbete synliggörs. Den studerande uppgör i samråd med handledaren en skriftlig plan för lektionen innan undervisningen genomförs. Handledaren ger kontinuerlig respons och sammanfattar praktiken i ett utvärderingssamtal med den studerande.

Studerande ska skriftligt rapportera om sin undervisning samt hur läroplansarbete och administration fungerar i skolan. Därutöver förväntas rapporten innehålla uppgifter gällande hur specialundervisningen fungerar, elevvård och samarbetet mellan hem och skola. Studerande analyserar även praktiken ur ett språkmedvetet perspektiv. Studerande ska vid behov följa upp och allmänt stöda elever som t. ex. varit frånvarande. Studerande tar i skolan reda på den information som behövs för rapporteringen. Efter fältpraktiken deltar studerande i praktikseminarier vid fakulteten.

Utvärdering och bedömning:

Ansvarig lärare i pedagogik bedömer praktiken på basis av studerandes rapport och deltagande i utvärderingsdiskussion samt på basis av fälthandledarens utlåtande.

Arbetsbelastning: 5 sp, studerandes arbetsinsats omfattar 135h

- information och introduktion	4h
- deltagande och medhjälp i klassens arbete och skolans verksamhet	40h
- planering av egna lektioner	35h
- individuell undervisning under handledning	15h
- uppföljning och allmänt stöd	2h
- deltagande i handledning, utvärderingssamtal och seminarier	12h
- uppgifter gällande läroplansarbete och administration	4h
- uppgifter gällande specialundervisning, elevvård och samarbete hem och skola	10h
- arbete med uppgifter kopplade till språkmedvetenhet	8h
- rapportering och utvärdering av praktik enligt anvisningar	<u>5h</u>
	135h

Praktik III: Ämnespraktik

Nivå: Fördjupade studier
Studieprestation: 5 sp
Kurskod: 641011.7

Ämnet och elevens
lärande i fokus

Innehåll:

Pedagogiskt ledarskap med fokus på fostran och interaktion
Professionellt språkbruk och elevers språkliga utveckling
Planering, genomförande och utvärdering av undervisning i relation till läroplanen, didaktiska perspektiv och den enskilda elevens lärande
Ämnesdidaktisk fördjupning
Elevbedömning och kartläggning av lärande
Samverkan med handledare och medstudenter
Fortlöpande handledning

Lärandemål och allmänfärdigheter:

Efter genomgången praktik förväntas den studerande:

- ha utvecklat sitt pedagogiska ledarskap genom att uppvisa fördjupade färdigheter i att fostra och interagera med elever, samt i att identifiera den enskilda elevens behov
- ha kunnat visa prov på ett professionellt språkbruk i planering och undervisning
- ha visat prov på förmåga att stöda elevernas språkliga utveckling genom att beakta denna i planering och undervisning
- ha uppvisat fördjupade färdigheter i att planera, utforma och genomföra en ämnessekvens
- ha fördjupat sitt ämnesdidaktiska kunnande under fortlöpande handledning
- i planering och undervisning ha synliggjort läroplanens mål och kompetensområden samt ha formulerat lärandemål för eleverna
- ha bedömt elevers lärande i relation till den egna undervisningsförmågan och de egna kunskaperna i ämnen och didaktik
- genom kartläggning ha redogjort för en enskild elevs lärande samt föreslagit åtgärder för lärandeutvecklingen
- ha uppvisat fördjupade färdigheter i att analysera och utvärdera egen och medstudenter undervisning i relation till undervisningens målsättning
- ha analyserat olika aspekter av sina lärarfärdigheter under fortlöpande handledning och visat prov på professionsutveckling genom att införliva dessa insikter i det fortsatta arbetet
- ha uppvisat förmåga att samverka med medstudenter och handledare i planering, genomförande och utvärdering av undervisning

Undervisningsformer: Fyra kalenderveckor praktik vid Vasa övningsskola, fjärde studieårets hösttermin (lå 2024-25: v. 43-46). Praktiken genomförs som närstudier. Information, samplanering och handledning hålls under v.41.

Examinationsformer: Genomförd och godkänd praktik

Anmälan och övrig information:

Anmälan till praktikperioden sker både via studieverktyget Peppi och kompletterande uppgifter ges via specifik E-blankett. Studieutdrag med tillräckliga förkunskaper inlämnas till egenläraren på anvisad tid.

Studerande som antagits 2012 eller senare och som förutsätts arbeta med minderåriga ska visa upp ett straffregisterutdrag innan praktiken påbörjas (i enlighet med Universitetslag 558/2009, 43 §) en gång under sina magisterstudier.

Anknutna kurser: Studier i Grundskolans ämnen och ämneshelheter

Förkunskaper:

Godkänd Praktik I: Grundläggande praktik (5sp) och Praktik II: Fältpraktik (5 sp)
Godkända kurser inom *Grundskolans ämnen och ämneshelheter* (minst 45 sp)
Godkänd valbar ämnesdidaktisk kurs 5 sp eller godkänd biämneskurs minst 5 sp (i skolans undervisningsämnen) eller 10 sp i Modersmål och litteratur eller 10 sp i Matematik inom ämneshelheterna.

En studerande med långt biämne i ett undervisningsämne för F-6 (där praktik inte redan ingår) kan genomföra individuella lektioner (4-6 lektioner) i åk 7-9, i mån av möjlighet. Förkunskaper för detta arrangemang är: minst 15 sp inom biämnet i fråga.

Den studerande ansvarar för att kraven på förkunskaper är uppfyllda.

Upplägg:

Ämnespraktik genomförs i ämnen som undervisas inom den grundläggande utbildningen. Den individuella sekvensen genomförs i ett ämne i vilket den studerande har avlagt minst 5 sp (se förkunskaper). Ämnet väljs så att studerande får största möjliga bredd när det gäller undervisningserfarenhet. Studerande genomför därtill individuella lektioner.

Antalet egna lektioner är 15, och består av:

- sekvenslektioner individuellt: en sekvens omfattande (6-)8 lektioner
- individuella lektioner 7(-9) lektioner

Åhörande av medstuderandes lektioner är 12 lektioner.

Sekvenslektionerna har som funktion att öka förmågan att undervisa ett ämne i en längre helhet. De studerande planerar sekvenserna parvis eller i grupp, men genomför enskilt de egna sekvenslektionerna. När studerande samarbetar i grupp tar självreflektionen sin utgångspunkt i den respons som medstuderande ger.

Ämnesdidaktikerna handleder, följer med studerandes undervisning, leder samtal med gruppen och utformar praktikens ämnesinriktade uppgifter. Ämnesdidaktiken är i fokus med diskussioner och uppgifter kring specifika didaktiska frågor. Under de didaktiska samtalen diskuteras även på förhand givet material (t.ex. artiklar, analysuppgifter el motsvarande didaktisk fördjupning i ämnet) och den elevbeskrivning studerandena utfört. Elevbeskrivningen baserar sig på att den studerande fördjupar sig i en enskild elevs lärande. De studerande ska dessutom genomföra bedömning av hela elevgruppen. Det kan innebära att studerande

kartlägger elevers kunskaper/färdigheter i något avseende, med t.ex. test eller observation. Studerande ska i någon form kartlägga elevers kunskaper och färdigheter och kunna vidta fortsatta åtgärder på basen av kartläggningen. Elevbeskrivningen och den elektroniska rapporteringen görs enligt ämnesdidaktikerns anvisningar. Efter genomförd undervisning ska studerande utvärdera elevernas lärande i relation till den genomförda undervisningen, den egna undervisningsförmågan och kunskaperna i ämnet och ämnets didaktik.

Handledarna vid Vasa övningsskola ger innehåll, lektionstider samt övrig intern information inför praktiken samt handleder studerandena enskilt under praktiken. Ämnessekvensen och bedömningen av elevgruppen handleds tillsammans med FPV-handledaren, medan de individuella lektionerna handleds enbart av VÖS-handledaren. Studerandena förutsätts aktivt följa med och assistera klassens undervisning inför de egna lektionerna (minst 15 lektioner). Dessutom skall den studerande vid behov följa upp och allmänt stöda elever som t.ex. varit frånvarande.

Varje studerande åhör sina medstuderandes lektioner (minst 12 lektioner) och ger respons utgående från ett åhörarunderlag. Det förutsätts att den studerande samarbetar med sina medstuderande i planering av undervisning och för att kunna stöda varandra.

Den elektroniska praktikrapporteringen skrivs under praktikperiodens lopp och delges alla involverade handledare. Ämnesdidaktikern godkänner slutligt rapporteringen i samband med att praktikperioden avslutas.

Utvärdering och bedömning:

Praktiken bedöms med utgångspunkt i praktikperiodens målsättningar och lärandemål av både handledarna vid Vasa övningsskola och vid Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Vid gruppsamtal analyseras och utvärderas undervisningen under ledning av handledarna vid fakulteten. Ämnesdidaktikern tar del av den elektroniska rapporten och ger respons på rapporteringen.

Arbetsbelastning: 5 sp, studerandes arbetsinsats omfattar 135h

- information och introduktion	2 h
- deltagande och medhjälp i klassens arbete inför egen undervisning	15 h
- planering i par och enskilt	30 h
- individuella lektioner	15 h
- deltagande i gruppmedlemmarnas lektioner	12 h
- fördjupning i ämnet och dess didaktik, artiklar och övriga uppgifter	6 h
- elevbeskrivning (genomförande, analys, rapportering)	6 h
- analysera undervisning och bedöma elevers lärande	14 h
- temaseminarier	3 h
- deltagande i handledning, didaktiska samtal och utvärdering	18 h
- arbete med praktikrapporteringens olika delar	<u>14 h</u>
	135 h

Praktik IV: Avslutande praktik

Nivå: Fördjupade studier

Omfattning: 5 sp

Kurskod: 641002.4

Klasslärararbetets
mångfald och den egna
lärarprofilen i fokus

Innehåll:

Pedagogiskt ledarskap med fokus på fostran och interaktion
Professionellt språkbruk och elevers språkliga utveckling
Planering, genomförande och utvärdering av undervisning i relation till läroplanen,
didaktiska perspektiv och den enskilda elevens lärande
Mångvetenskapliga lärprocesser
Elev, lärar- och kunskapssyn
Skolans verksamhetsområden
Samverkan med handledare
Fortlöpande handledning
Akademiskt läsande och skrivande

Lärandemål och allmänfärdigheter:

Efter genomgången praktik förväntas den studerande:

- ha utvecklat sitt pedagogiska ledarskap genom att uppvisa fördjupade färdigheter i att fostra och interagera med elever, samt i att identifiera den enskilda elevens behov
- ha uppvisat en beredskap för det pedagogiska uppdraget och det pedagogiska ledarskapet
- ha uppvisat ett professionellt språkbruk i planering och undervisning
- ha visat prov på förmåga att stöda elevernas språkliga utveckling genom att beakta denna i planering och undervisning
- självständigt ha tagit helhetsansvar för lärararbetet och visat förmåga att utvärdera och följa upp elevernas lärande i relation till egen undervisning
- ha visat förmåga att långsiktigt planera och genomföra större undervisningshelheter
- i planering och undervisning ha synliggjort läroplanens mål och kompetensområden samt ha formulerat lärandemål för eleverna
- ha planerat och förverkligat mångvetenskapliga lärprocesser (helhetsskapande undervisning)
- ha analyserat den egna lärarprofilen och synliggjort sin elev, lärar- och kunskapssyn med förankring i pedagogisk forskning
- ha analyserat innebörden av ett hållbart lärarskap i relation till det egna välmåendet
- ha fördjupad förståelse för utvalda delar av skolans verksamhetsområden genom att kunna reflektera över dessa ur ett pedagogiskt perspektiv
- ha analyserat olika aspekter av sina lärarfärdigheter under fortlöpande handledning och visat prov på professionsutveckling genom att införliva dessa insikter i det fortsatta arbetet
- ha uppvisat förmåga att samverka med handledare i planering, genomförande och utvärdering av undervisning

Undervisningsformer: Fyra kalenderveckor praktik vid Vasa övningsskola, under femte studieåret (alternativa perioder under lå 2024-25: v. 36-39, v. 3-6, v. 14-17, v. 18-21). Praktiken genomförs som närstudier.

Examinationsformer: Genomförd och godkänd praktik

Anmälan och övrig information:

Anmälan till praktikperioden sker både via studieverktyget Peppi och kompletterande uppgifter ges via specifik E-blankett. Studieutdrag med tillräckliga förkunskaper inlämnas på anvisad tid.

Studerande som antagits 2012 eller senare och som förutsätts arbeta med minderåriga ska visa upp ett straffregisterutdrag innan praktiken påbörjas (i enlighet med Universitetslag 558/2009, 43 §) en gång under sina magisterstudier.

Anknutna kurser:

Skolan i utveckling och samverkan
 Kommunikation och grupprocesser
 Lärarskap och arbetsgemenskap
 Lärararbetets filosofiska grunder
 Popularisering av magisteravhandling

Förkunskapskrav:

- Godkänd Praktik III: Ämnespraktik, 5sp
- Godkända *Ämnesstudier i pedagogik* (lärarinriktning), 35 sp
- Godkända studier i *Grundskolans ämnen och ämneshelheter*, 60sp

Upplägg:

Under Avslutande praktik genomför den studerande 30 lektioner. En del av undervisningen sker genom mångvetenskapliga lärprocesser (helhetsskapande undervisning). För den egna undervisningen uppgörs en ramplan där bl.a. målsättningar, innehåll och arbetsmetoder synliggörs. Dessutom inlämnas ett dokument där den studerande redogör för sin pedagogiska grundsyn. Den pedagogiska grundsynen diskuteras tillsammans med handledarna. I den avslutande praktiken ger handledarnas respons den studerande hjälp att utveckla och utvärdera sig själv som lärare. Under Avslutande praktik hålls två temaseminarier vid Vasa övningsskola. Seminarierna utgår från målsättningarna för praktiken. Den studerande skall om möjligt följa upp och allmänt stöda elever som varit frånvarande. Studerande tar del av skolans dagliga verksamhet, t.ex. genom att delta i rastövervakningar och måltidssituationer.

Utvärdering och bedömning:

Praktiken godkänns, med utgångspunkt i praktikperiodens målsättningar, av handledarna vid Vasa övningsskola och företrädare för pedagogikämnet vid FPV.

Arbetsbelastning: 5 sp, studerandes arbetsinsats omfattar 135h

- information	1h
- deltagande i och observationer av klassens arbete	15h
- deltagande i rastövervakning och måltidssituationer	3h
- ramplan och den pedagogiska grundsynen	15h
- planering	50h
- individuella lektioner	30h
- handledning	18h
- temaseminarier	<u>3h</u>
	135h

Valfri praktik

Studieprestation: 5 sp

Kurskod: 641115.0

Valfritt fördjupnings-
område i fokus

Innehåll:

Pedagogiskt ledarskap med fokus på fostran och interaktion
Professionellt språkbruk och elevers språkliga utveckling
Planering, genomförande och utvärdering av undervisning
Planering av praktikperiod
Fördjupad kunskap om fokusområde
Skolans verksamhetsområden och lärarens mångfacetterade uppdrag i en specifik kontext
Samverkan med handledare
Fortlöpande handledning
Akademiskt läsande och skrivande

Den valfria praktiken:

- kan genomföras på valfritt språk och i valfri skola, även utomlands
- innefattar egen undervisning
- genomförs utgående från ett valfritt fokusområde, t.ex. fördjupa kunskaper inom ett ämnesområde eller studera utbildning ur ett kulturellt perspektiv

Lärandemål och allmänfärdigheter:

Efter genomgången praktik förväntas den studerande:

- ha utvecklat sitt pedagogiska ledarskap genom att uppvisa fördjupade färdigheter i att fostra och interagera med elever, samt i att identifiera den enskilda elevens behov
- ha kunnat visa prov på ett professionellt språkbruk i planering och undervisning
- ha visat prov på förmåga att stöda elevernas språkliga utveckling genom att beakta denna i planering och undervisning
- ha uppvisat fördjupade kunskaper i planering, genomförande och utvärdering av undervisning
- självständigt ha uppgjort en plan för genomförandet av praktiken
- ha beskrivit och motiverat valet av fokusområde för praktiken samt formulerat mål för sitt eget lärande
- kunna beskriva fältskolans verksamhet samt läraryrkets mångfacetterade uppdrag i den kontext praktiken genomförs
- ha analyserat och utvärderat praktikperioden med fokus på målen för det egna lärandet och med koppling till pedagogisk forskning
- ha analyserat olika aspekter av sina läraryrkets färdigheter under fortlöpande handledning och visat prov på professionsutveckling genom att införliva dessa insikter i det fortsatta arbetet
- ha uppvisat förmåga att samverka med handledare i planering, genomförande och utvärdering av undervisning

Undervisningsformer: Tre kalenderveckor praktik vid fältskola i Finland eller utomlands. Praktiken genomförs som närstudier.

Examinationsformer: Genomförd och godkänd praktik

Anmälan och övrig information:

Anmälan till praktikperioden sker både via studieverktyget Peppi och i samråd med kursansvarig. Studerande som antagits 2012 eller senare och som förutsätts arbeta med minderåriga ska visa upp ett straffregisterutdrag innan praktiken påbörjas (i enlighet med Universitetslag 558/2009, 43 §) en gång under sina kandidatstudier och en gång under magisterstudierna.

Studerande bör uppmärksamma praktikplatsen på att arvode för handledare inte utbetalas i samband med Valfri praktik.

Förkunskapskrav:

Praktik I: Grundläggande praktik, Praktik II: Fältpraktik, Praktik III: Ämnespraktik.

Upplägg:

Anmälan och uppgörande av plan för praktiken görs på särskild blankett, och valet av fördjupningsområde diskuteras med FPV-handledaren. Fördjupningsområden kan t ex vara: interkulturell pedagogik, specialpedagogik, långt biämne. I planen skall ingå tydliga och konkreta lärandemål. Godkänd plan, skola och handledare samt anmälan i god tid förutsätts innan praktiken kan påbörjas. Pedagogikämnet ansvarar för praktiken, koordinerar och bedömer i samråd med den som handlett praktiken. Studerande bör uppmärksamma praktikskolan på att arvode för handledande lärare inte betalas ut i samband med valfri praktik (i motsats till den obligatoriska fältpraktiken).

Inför praktiken fördjupar sig den studerande i styrdokument och litteratur på det valda området. Den studerande följer aktivt med och assisterar arbetet i klass och genomför själv minst 15 timmar egen undervisning. Fler lektioner än det angivna antalet uppmuntras. Undervisningen kan ske på annat språk än svenska.

Efter praktikperioden skriver studerande en praktikrapport som fokuserar på fördjupningsområdet och relaterar till teoretiska perspektiv och för området relevant litteratur. Rapporten kan även utgöras av en loggbok/webb-resedagbok eller liknande enligt överenskommelse. Efter praktikperioden hålls ett avslutande seminarium och den studerande träffar FPV-handledaren för slututvärdering och -diskussion. Praktikskolans handledare ombeds att per e-post (eller post) rapportera om studerandes insats till FPV-handledaren.

Utvärdering och bedömning:

Ansvarig lärare i pedagogik bedömer på basis av studerandes rapportering och aktivt deltagande i praktikseminarium samt på basis av fälthandledarens utlåtande.

Arbetsbelastning: 5 sp, studerandes arbetsinsats omfattar 135h

- information	5 h
- planering	30 h
- individuella lektioner	15 h
- handledning	8 h
- deltagande i klassens arbete	40 h
- fördjupning i valt område inklusive litteraturstudier	15 h
- praktikrapportering	20 h
- efterföljande praktikseminarium	<u>2 h</u>
	135 h